

Stručni rad

GIB – RAZREDNA ULAGANJA

Nuška Košak
OŠ Frana Metelka Škocjan

Sažetak

Uključivanje pokreta u nastavni sadržaj učenicima donosi veće zadovoljstvo i motivaciju za rad u nastavi. Smanjuje se učenikova napetost i povećava sposobnost pamćenja i koncentracije. Nastava može biti kvalitetnija, motivirajuća i bliža dječjoj percepciji sadržaja učenja. Tjelesno izražavanje pozitivno utječe na dobrobit učenika, njegovo opuštanje i stečeno znanje.

Ključne riječi: pokret, holistički pristup, učenje

1. Uvod

M. Tomori [4] naglašava da dijete koje doživljava nemir i unutarnju napetost nije sposobno istraživati i učiti nove sadržaje. M. Frostig [1] također ističe, da je djetetu lakše izvršavati školske zadatke ako je opušteno. Autor također navodi izravan i neizravan utjecaj pokreta na školsko učenje. Kretanje može izravno utjecati na pamćenje u slučajevima kada pokret ilustrira školsko gradivo (npr. u učenju o prostornim odnosima). Spominje i neizravan utjecaj na učenje jer pridonosi lakšem pamćenju nastavnog materijala, usredotočenijem opažanju i koncentraciji, olakšava prostornu i vremensku orijentaciju te poboljšava sposobnost rješavanja problema. M. Montessori (2008) smatra da dijete može naučiti mnoge kvantitativne pojmove kroz igru, ples i posebnu tjelesnu aktivnost. U svojem radu i istraživanju autorica je također utvrdila da frontalno poučavanje nije u skladu s djetetovim cjelovitim razvojem i potrebama. Kretanje je pokretač koji pomaže djetetu da napreduje u razvoju (npr. u kognitivnom, emocionalnom, fizičkom i socijalnom području). Istaknula je važnost učionice (okruženja) gdje dijete bira materijale na pripremljenim policama i tamo ih vraća, što mu omogućuje kretanje tijekom nastave. Sve ove tvrdnje potiču sklonost prema uključivanju kretanja u nastavni proces. Svjesna sam da tako učenik lakše i bolje uči te da se poboljšava njegov odnos prema školskim obvezama. Vrijeme brže prolazi, učenik se posvećuje učenju s većim angažmanom i s radošću obavlja zadatke. Ima mogućnost motoričkog izražavanja što utječe na psihofizičko zdravlje te humaniji i uspješniji pedagoški proces. Učitelj treba samo pratiti učenike jer im je ponudio prave sadržaje i oblike rada. Tijekom frontalne nastave često se događa da učenici ne mogu pratiti nastavu i imaju poteškoća s koncentracijom. Nastavnik smatra pristup prikladnim, ohrabrujućim, ali ispada upravo suprotno. Tjelesnim aktivnostima možemo ponovno povećati aktivnost tijekom učenja i stvoriti ugodu kod djeteta, što je važno za nošenje s aktivnostima učenja. Kretanje se može uključiti u sve nastavne predmete, ali nisu nam potrebna posebna znanja – samo domišljatost, kreativnost i metodičko znanje [2]. Potrebna je spremnost učitelja na takvo poučavanje, a ne da fokus bude samo na frontalnom poučavanju.

2. Kretanje na putu učenja

2.1. Prekinite nastavu i pogodite metu

Na poslu često nailazim na učenike koji pokazuju znakove umora. Dajem im kratak aktivni odmor uz tjelesnu aktivnost. Imaju 5 pokušaja da s određene udaljenosti pogode loptom metu (kutiju). Aktivnost potpomažem tablicom u koju upisuju broj pogodaka nakon 5 pokušaja. Mogu više puta prekidati školski rad i birati vrijeme odmora. Motivirani su i učenici s poteškoćama u učenju brojeva koji kroz igru utvrđuju brojeve do 5.

Slike 1 i 2: Pogađanje mete

2.2. Desetke i skokovi u obručima

U uvodnom satu učenja desetica do 100 rasporedila sam 10 obruča po razredu. Svaki sam opremila konkretnom ilustracijom desetice (npr. 20, 2 desetice u obliku kocke) i simboličkom notacijom. Skakali su iz obruča u obruč i brojili od 10 do 100 i natrag. Uživali su u aktivnosti koja je uključivala konkretan prikaz broja i simbolički zapis, a omogućeno im je kretanje uz učenje desetica.

Slika 3: Skakanje u obruče nakon broja 10

2.3. Kretanje tijekom čitanja

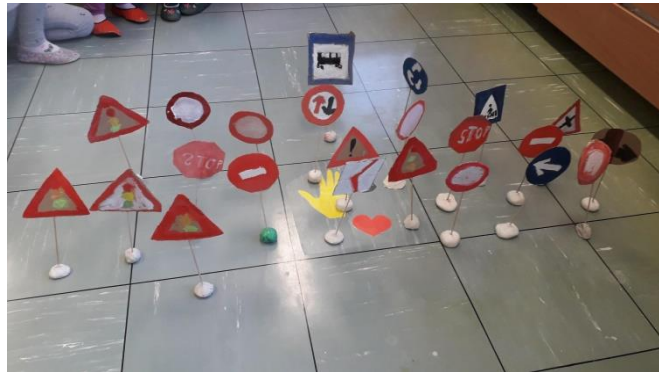
Nekoliko je puta čitanje određenoga nefikcijskog teksta potkrijepljeno pantomimom. Sve što čuju prikazano je u pokretu. Pamćenje slušanog i prikazanog je veće, pa imaju manje problema s daljnjim zadacima povezanim s ovim tekstom.

Slika 4: Pantomima uz tekst

2.4. Vožnja automobila, jačanje prometnih pravila

Na dan aktivnosti učenici su izrađivali prometne znakove kojima su se igrali u objedinjavanju znanja o sigurnosti prometa i značenju određenih prometnih znakova. Morali su se voziti pripremljenom cestom koju su sami projektirali te pratiti prometne znakove.

Slike 5 i 6: Kretanje i učenje tijekom igre

2.5. Pomicanje minuta uz videozapis

Nekoliko puta prekidamo nastavu i aktiviramo se videom koji sam našla na *web*-stranici [6]. Kažemo da ćemo pripremiti voćni napitak. Učenici su opušteniji kad im slijedi tjelesna aktivnost i više se usmjeravaju na daljnje učenje.

Slika 7 i 8: Kretanje uz videoigre

2.6. Prošećite do materijala na policama

Učenik može iz učionice uzeti materijal koji mu je potreban i vratiti ga nakon aktivnosti. Dopušteno mu je kretati se i učiti u isto vrijeme. Ovakvu okolinu za učenje istaknula je M. Montessori.

Slike 9, 10 i 11: Trebam materijal sa police

2.7. Naučite brojeve do 100 uz skokove i uz pljesak

Dvoznamenkasti broj prikazan je skokovima (broj desetica) i uz pljesak (broj jedinica). Nakon što smo pogledali konkretnu ilustraciju broja s deseticama i jedinicama, aktivnostima smo dodali kretanje. Na to su naglas brojili i opustili se u pokretu.

Slike 12 i 13: Učenje brojeva do 100

2.8. Dijelovi dana uz pokrete rukama

Prilikom upoznavanja okoline, pokretom ruke prikazivali smo dijelove dana (jutro, prijepodne, podne, poslijepodne, večer, noć). Svi smo stajali okrenuti u istom smjeru i pokazivali određeni dio dana rukama. Prvo redom, a zatim mješovitim redoslijedom.

Slika 14 i 15: Označavanje dijela dana rukom

2.9. Brojevi na drveću

U šumi sam posložila brojeve do 100 po stablima i uputila ih da idu na sve one brojeve koji su npr. veći od 22 i manji od 45 u isto vrijeme. Zadatak zahtijeva više razmišljanja jer moraju uzeti u obzir obje pretpostavke, a ne samo jednu. Pojedinci su imali dosta problema s takvim zadacima na papiru. Činilo mi se razumnim zadatak preusmjeriti na prostor (šumu) gdje imaju sposobnost kretanja i razmišljanja. Kretanjem se aktivira razvoj i funkcioniranje mozga [5]. Aktivnost može samo ubrzati proces učenja jer je zadatak na papiru manje razumljiv od aktivnosti obogaćene pokretom.

Slika 16: Traženje brojeva

2.10. Pjevanje pjesama uz pratnju pokretima

Tekst pjesme u drugom razredu volimo naglašavati uz pokrete kako bismo lakše zapamtili cijeli tekst. Učenici predlažu pokrete koje izvodimo prema njihovim zamislima.

Slika 17: Pjevam i krećem se

2.11. Nekoliko minuta vježbanja za djecu u šumi

Budući da je i zdravlje usko povezano s tjelovježbom, često odlazimo u obližnju šumu pokraj škole. Učenici se upućuju da osmisle nekoliko minuta sportskih aktivnosti u grupama za ostale kolege iz razreda. Pritom ih potičem da budu što originalniji. Prema unaprijed pripremljenom planu, svaka grupa vodi kolege iz razreda na izvođenje sportskih minuta za jačanje tijela i duha. Bogate sportske ideje učenika stvaraju se na otvorenom, u šumi koju rado posjećuju.

Slike 18, 19 i 20: Osmišljavanje sportske aktivnosti za kolege iz razreda u šumi

3. Zaključak

Uvjerena sam da ćemo uključivanjem pokreta učiniti školske aktivnosti raznolikijima i osigurati bolje pamćenje nastavnog materijala te uspješnost učenja djece. Motivacija za učenje nedvojbeno raste, a učenici trebaju raditi zajedno. Stoga je vrlo razumno uključiti tjelesne aktivnosti u nastavu jer je bolji učinak učenja, a ugodna dobrobit učenika zajamčena.

4. Literatura

- [1.]Frostig, M. (1989). *Tjelesna i zdravstvena kultura. Novi putevi specijalne pedagogije*. Ljubljana: Savjetovalište za djecu, adolescente i roditelje u Ljubljani.
- [2.]Kroflič, B. (1999). *Kreativni pokret – treća dimenzija nastave*. Ljubljana: Znanstveno-novinarski centar.
- [3.]Montessori, M. (2008). *Upijajući um*. Ljubljana: Uršulinski zavod za obrazovanje i kulturu.
- [4.]Tomori, M. (2010). Mentalne prednosti tjelesne aktivnosti tijekom razvojnog razdoblja. U B. Škof (ur.) *Krenimo – radi se o zdravlju i sreći: kako postići bolju tjelesnu izvedbu slovenske mladeži?* (str. 115–125). Ljubljana: Fakultet za šport, Institut za šport.
- [5.]Rajović, R. (2015). *Kako igrom potaknuti djetetov mentalni razvoj*. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- [6.]Kralj, J. in Lašič, N. (6. prosinca 2018). *Minuta za zdravlje: Baby mix* [Video]. Preuzeto s <https://www.youtube.com/watch?v=P9jS1bqBUVs>.